

ведение. Само такива изследвания ще позволят да се формират необходимите и правдиви представи за устройството на тези ни съотечественици. А това е още по-необходимо и поради действието на още две други обстоятелства, които не бива да се отминават с мълчание.

Първо. В съвременните условия на коренни обществени промени при решаване на жилищната криза ще настъпи едно изостряне, ще намалеят възможностите за маневриране и търсене на съвременен и ефективен изход, - особено на най-слабите социални слоеве на обществото, на "дъното" на които са циганите. Сега възможностите на държавното строителство рязко ще се свиват. И то точно в момента, когато огромната част от ромите главоломно се обезсилват икономически, ускорено и масово обедняват и губят шансове сами да решават жилищните (пък и другите си) проблеми.

Изследователят и общественикът не бива да смятат, че ромите не осъзнават всичко това. Нищо подобно. Те са респектирани от характера, темпа и насоката на обществените промени, а и последните бързо, силно и дори тотално влияят на техните настроения, възгледи и оценки, на техния емотивен настрой. Нещо повече. Въздействието на нерадостните (може би поне за 10-15 години) перспективи за решаване на жилищния проблем на циганите поне в някаква що годе удовлетворителна форма и същност, ще се отрази тежко на тяхното контактуване и общуване с българите. Към такова отражение ще водят и перспективите в други области на техния живот - трудоустрояването, образованието, социалната помощ, здравеопазването и прочее.

Обръщам специално внимание на възможните перспективи в това отношение, тъй като може би те легнаха в основата на една специфична реакция, която у нас винаги е била в приглушено състояние. Имам предвид обстоятелството, че в последните две-три години някои ромски лидери предявиха искане за етноцентристко и то държавно осигурено, планирано, целенасочено и интензивно решение на жилищния проблем на циганите, - чрез изграждане на **комплекси само за роми, на своеобразни цигански "етнорезервати"** в нашата страна.

Външно, формално и официално подтекстът на това